09/09/2020

Το καταγάλανο Γενέθλιο της Παναγίας σε Λέρο και Κάλυμνο

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Λέρου, Καλύμνου και Αστυπαλαίας

Με Θρησκευτική κατάνυξη εορτάστηκε και εφέτος η Εορτή του Γενεθλίου της Υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και Αειπαρθένου Μαρίας, στην Μητρόπολη Λέρου, Καλύμνου και Αστυπαλαίας.

Το εσπέρας της Δευτέρας 7/9 ετελέσθη Μέγας Πανηγυρικός Αρχιερατικός Εσπερινός, τη δε πρωΐαν της Τρίτης 8/9 Αρχιερατική Θεία Λειτουργία.

Φωτοστιγμές από τον εορτασμό:

ΠΑΝΑΓΙΑ ΚΑΒΟΥΡΑΔΕΝΑ (Ξηρόκαμπος Λέρου)

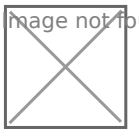

(φωτό: Μάρκος Σπανός)

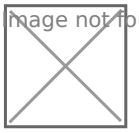

(φωτό: Γ.Χρυσούλης)

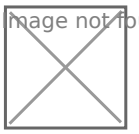

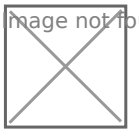

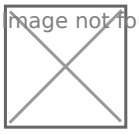

(φωτό: Γ.Γουρλάς)

ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟ ΤΟΥ ΓΕΝΕΘΛΙΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΜΝΟ

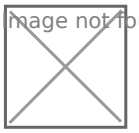

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Ὀλίγας ἡμέρας μετά τήν ἔναρξιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, τήν 8ην Σεπτεμβρίου, ἡ Ἁγίας μας Ἐκκλησία πανηγυρίζει «τό Γενέθλιον τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας».

Διά τό γεγονός αὐτό τά Εὐαγγέλια σιγοῦν. Ἡ ἴδια ἄλλωστε σιγή ἁπλώνεται γύρω ἀπό τό μεγαλύτερον μέρος τῆς ζωῆς τῆς Θεοτόκου. Ἐλάχιστοι εἶναι καί οἱ λόγοι της, πού διεσώθησαν. Ἀρκεῖ νά σημειωθῇ, ὅτι ἡ προτροπή πρός τούς ὑπηρέτας κατά τό θαῦμα ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας «ὅ,τι ἄν λέγῃ (ὁ Χριστός) ὑμῖν, ποιήσατε» (Ἰω. 2, 5) εἶναι οἱ τελευταῖοι της λόγοι, πού ἀναφέρουν τά Εὐαγγέλια. Ἀπό τότε (τό θαῦμα ἔγινε κατά τάς ἀρχάς τοῦ πρώτου ἔτους τῆς δημοσίας δράσεως τοῦ Κυρίου) καί εἰς τό ἑξῆς ἡ Θεοτόκος παρακολούθησε μέ σιωπήν τήν δρᾶσιν τοῦ Υἱοῦ της καί σιωπηλή ἔπνιξε τόν πόνον της κάτω ἀπό τόν Σταυρόν Του.

Τά κενά τῶν Εὐαγγελίων περί τοῦ βίου τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου συμπληρώνουν αἱ ἀπόκρυφοι διηγήσεις. Αὐταί, γραμμέναι ἀπό εὐσεβεῖς συγγραφεῖς καί πλουτισμέναι ἀπό τήν φαντασίαν των, δίδουν πληροφορίας διά τήν Γέννησίν της, τήν παιδικήν της ἡλικίαν, τήν Κοίμησίν της. Ἡ Ἐκκλησία ἐπῆρεν ἀπό τά κείμενα αὐτά τάς παραδόσεις, πού ἐθεώρησεν ἀληθινάς καί τάς διεφύλαξεν εἰς τάς ἑορτάς, τούς ὕμνους, τάς εἰκόνας, πού ἔγιναν μέ τό ὑλικόν των.

Μία ἀπό τάς ἀποκρύφους διηγήσεις εἶναι τό «Πρωτευαγγέλιον τοῦ Ἰακώβου». Ἀνεφέρθη κατά τήν περιγραφήν τῶν εἰκόνων τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καί τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.

Τό Πρωτευαγγέλιον τοῦ Ἰακώβου διηγεῖται μεταξύ ἄλλων καί τά τῆς Γεννήσεως τῆς Θεομήτορος. Ἀπό αὐτό μανθάνομεν τά ὀνόματα τῶν γονέων της, πού εἶναι Ἰωακείμ καί Ἄννα, τήν ἀτεκνίαν των, τήν καταγωγήν τοῦ Ἰωακείμ ἀπό τό βασιλικόν γένος τοῦ Δαβίδ κ. ἄ. Ἐδῶ βλέπομεν τήν θλῖψιν καί τά δάκρυα τοῦ ἀνδρογύνου διά τήν ἀτεκνίαν του, καθώς καί τάς προσευχάς καί τάς νηστείας του διά τήν ἀπόκτησιν τέκνου.

Ἐκτός ἀπό τό Πρωτευαγγέλιον, ἕνα ἄλλο ἀπόκρυφον Εὐαγγέλιον, τό λεγόμενον τοῦ Ψευδο-Ματθαίου, πού συμφωνεῖ βασικῶς μέ τό Πρωτευαγγέλιον, ὁμιλεῖ διά τήν Γέννησιν τῆς Θεοτόκου.

Διά νά κατανοήσωμεν τά εἰκονιζόμενα εἰς τήν παράστασιν τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου, πρέπει νά παραθέσωμεν μερικά ἀποσπάσματα ἀπό τήν διήγησιν τοῦ Ἰακώβου:

«Καί ἰδού ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη λέγων αὐτῇ· Ἄννα Ἄννα, ἐπήκουσε Κύριος τῆς δεήσεώς σου, καί συλλήψει καί γεννήσεις, καί λαληθήσεται τό σπέρμα σου ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ... Καί ἰδού ἦλθον ἄγγελοι δύο λέγοντες αὐτῇ· Ἰδού Ἰωακείμ ὁ ἀνήρ σου ἔρχεται μετά τῶν ποιμνίων αὐτοῦ. Ἄγγελος γάρ Κυρίου κατέβη πρός αὐτόν λέγων· Ἰωακείμ Ἰωακείμ, ἐπήκουσε Κύριος ὁ Θεός τῆς δεήσεώς σου· κατάβηθι ἐντεῦθεν· ἰδού γάρ ἡ γυνή σου Ἄννα ἐν γαστρί λήψεται... Καί ἰδού Ἰωακείμ ἦκε μετά τῶν ποιμνίων αὐτοῦ, καί ἔστη Ἄννα πρός τήν πύλην καί εἶδε τόν Ἰωακείμ ἐρχόμενον, καί δραμοῦσα ἐκρεμάσθη εἰς τόν τράχηλον αὐτοῦ... Ἐπληρώθησαν δέ οἱ μῆνες αὐτῆς· ἐν δέ τῷ ἐνάτῳ μηνί ἐγέννησεν Ἄννα. Καί εἶπεν τῇ μαίᾳ· Τί ἐγέννησα; Ἡ δέ εἶπεν· Θῆλυ· Καί εἶπεν Ἄννα· Ἐμεγαλύνθη ἡ ψυχή μου ἐν τῇ ἡμέρα ταύτῃ· καί ἀνέκλινεν αὐτήν. Πληρωθεισῶν δέ τῶν ἡμερῶν ἀπεσμήξατο Ἄννα, καί ἔδωκεν μασθόν τῇ παιδί, καί ἐπωνόμασε τό ὄνομα αὐτῆς Μαριάμ».

Ὅπως βλέπομεν εἰς τήν ἀνωτέρω διήγησιν, ἡ Γέννησις τῆς Παναγίας ἀναγγέλλεται ὑπό τοῦ ἀγγέλου ὕστερα ἀπό μακράν περίοδον ἀτεκνίας τῶν γονέων της. Ἄγγελος ἀναγγέλλει τήν γέννησιν καί ἄλλων βιβλικῶν προσώπων: τοῦ Σαμψών, τοῦ Σαμουήλ, τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. Ἡ Γέννησις ὅμως τῆς Παναγίας διαφέρει, διότι εἶναι «τοῦ Ἀδάμ ἡ ἀνάπλασις καί τῆς Εὔας ἡ ἀνάκλησις· τῆς ἀφθαρσίας ἡ πηγή καί τῆς φθορᾶς ἀπαλλαγή, δι᾽ ἧς ἡμεῖς ἐθεώθημεν καί τοῦ θανάτου ἐλυτρώθημεν...» (Δοξαστικόν τῆς Λιτῆς τοῦ πλ. δ᾽ ἤχου).

Τήν σύγκρισιν μεταξύ τῆς μητρός τῆς Παναγίας καί ἄλλων ἀτέκνων γυναικῶν τῆς Ἁγίας Γραφῆς κάνει ὡραιότατα τό γ᾽ Στιχηρόν τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς τοῦ πλ. β᾽ ἤχου:

«Εἰ καί θείῳ βουλήματι περιφανεῖς στεῖραι γυναῖκες ἐβλάστησαν, ἀλλά πάντων ἡ Μαρία τῶν γεννηθέντων θεοπρεπῶς ὑπερέλαμψεν· ὅτι καί ἀγόνου παραδόξως τεχθεῖσα μητρός, ἔτεκεν ἐν σαρκί τῶν ἁπάντων Θεόν, ὑπέρ φύσιν ἐξ ἀσπόρου γαστρός...».

Ὅπως βλέπομεν εἰς ὅλα σχεδόν τά τροπάρια τῆς ἱερᾶς Ἀκολουθίας τοῦ Γενεθλίου τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, οἱ ἱεροί ὑμνογράφοι τονίζουν, παραλλήλως πρός τήν

Γέννησιν τῆς Παναγίας, καί τόν ρόλον της ὡς Μητρός τοῦ Θεοῦ. Ἀκόμη εἰς τήν λύσιν τῆς στειρώσεως τῆς Ἄννης διαβλέπουν κατά τήν διδασκαλίαν τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας τήν λύσιν τῆς στειρώσεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἡ ὁποία θά ἀπολαύσῃ τούς καρπούς τῆς θείας Χάριτος. Ἡ Χάρις αὐτή «καρπογονεῖν λαμπρῶς ἀπάρχεται» μέ τήν Γέννησιν τῆς Θεοτόκου.

Επιμέλεια: Γεώργιος Ι. Χρυσούλης, Γραμματέας Ιεράς Μητροπόλεως